

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. II. Alter resistendi modus, Principiis obstare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

nes Domini discipulus vociferatur & monet: *Esto vigilans, & confirma cetera.* In quo igitur, dices, hæc vigilantia consistit? *Hoc* Apostolorum princeps commonstrans: *Sobrii estote, ait, & vigilate.* Sobrietas mater vigilantia: quemadmodum gressus & crapula somni & negligentia: quisquis vult esse vigilans & navis, sit sobrius. Et sicuti non ad unam solum civitatis portam vigilandum, sed ad omnes: ita in homine non aures tantum, sed & oculi, sensusque ceteri omnes, quisque in statione sua propriam animi tutelam excubet. Ubi primum hostile aliquid observatur, mox ad arma convolandum. Ita Hebraeus Sapientis monet: *Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vitia procedunt.* Adem & natura nos docet, quæ cor humanum medio ferè corporis situm aggeribus & propugnaculo non simplici munivisse pelle, ossibus, carne ac costis circumvallavit. Quod si cor, non magna carnis particula, quæ vulturi non sufficiat in prandium, ita eræ communienda, quam vigilanti solertia, quibus propugnaculis sepandus erit animus nullam re creatam, sed Deo solo faciendus. In hunc usum norit animi custos, quid cuique tentationi, quid avaritiæ, quid libidini, quid Iracundiæ vel Invidiæ, quid elationi vel Invidiae opportunè obiciat ad animi munimentum.

Ergo vigilate & sobrii estote. Quod & Paulus frequentissime iugeminans: *Propter quod vigilate, inquit, vigilate, state in fide, viriliter agite, & confortamini.* Orationi insiate, *3. Cor. c. 16. vigilantes in eâ. Igitur non dormiamus sicut & ceteri: sed vigilemus, & sobrii simus.* Beatus qui vigilat, & custodit vestimenta sua. Augustinus divinas voces secutus: *Sic clausit Evangelium, inquit, Vigilate. Si ergo dormituri sumus, quomodo vigilabimus? Corde vigila, fide vigila, spe vigila, charitate vigila, operibus vigila: Hodie laboramus, & lampades nostras inter ventos seculi huius tentationisque fluctuante, sed ardeat in robore flammæ nostræ, ut ventus tentationis augeat ignem potius, cap. 10. mihi quam extinguat.*

CAEPT II.

Alter resistendi modus,

PRINCIPIIS OBSTARE.

C Allidissimus ex orco tentator plurimis iisque sanè diversis utitur vasmachis & artificis ad impugnandum. Compendio nomenclamus. 1. A tentatione aliquanto tempore interquiescit, & ita obsidionem ceptam non solvit, sed interjungit, ut obsessus ad securitatem noxiam, aut elationem vanam defluens arma ponat. Subito adest ab inferis porrectes actor, & occurrat inermem. 2. Virtutis actiones suadet, sed immoderate exercendas: exempli gratiâ, peregrinationem nimis longam, flagellationem, nimis severam, abstinentiam nimis rigidam & immoderatam suggerit. 3. Suam homini pietatem nullam re turbat, modo unicum idque vel minimum in ædes ostiolam servet apertum, per quod liberè inferpat. Et talis subinde tentatio ab homine non deprehenditur, dum eum mors evocet. 4. Diversis devotionibus, quas vocant, non raro insigniter fallit. Sunt qui pio impetu choreas, sunt qui vinum, sunt qui tesseras & chartulas pictas ejurent. Sed remittente hac subitâ devotione invitat alicubi nova occasio, & hi boni iterum saltant, iterum potant, iterum lulant, aliâque ejurata iterum frequentant. 5. Non paucos ad preces impellit. Hi precantur quidem, sed cursim, oscitanter, perfunctorie: hoc enim unum agunt, ut orent quam plurimum; quam attentè orent, id parum laborant. Hinc subinde minus curant officium suum, ut plus vacent intempestivis precibus suis, ob quas sibi à Deo putent omnia deberi. 6. Ad elemosynas concitat nonnullos, qui eo nomine per fas & nefas undique corradiant, quod largiantur. 7. Plurimis ardorem ani-

mi & zelum, sed imprudentem & immoderatum injicit, quos specioso nomine ad iram, ad vindictam, ad punitionem injuriosam pertrahit. Venena scilicet non dantur nisi melle circumlita, & vitia non decipiunt, nisi sub specie umbræque virtutum. Ita diabolus sæpissime fallit sub schemate & larvâ honesti, sub specie Angeli. *Nolite locum dare diabolo.* Vigilandum, quod proximè monuimus, & *Principiis obstandum*, quod isto capite docuimus.

§. I.

Petrus Chrysologus de Domino Jesu tentato discipulo: *Diabolus, inquit, semper primordia boni pulsant, tentat rudimenta virtutum, sancta in ipso ortu festinat extinguere, sciens quod ea subvertere fundata non possit.* Tu ergo *Principiis obsta.* Monitum saluberrimum ad omnem quidem vitium arcendum, singulari tamen studio ad tentationes superandas observandum. Cum morbi sententiam commoriuncula, occurrendum est morbo antequam penitus insederit; si permittatur ingravescere, vix ullis demum remediis cedet, magis ac magis crudefcet, dum ad summum perveniat incrementum. Cur primis motiunculis non resististi? Jam actum est de sanitate. *Valedic vitæ, ac morere.* Ergo.

Principiis obsta, serò medicina paratur, Cum mala per longas invaluere moras. Hoc omnes sapientes monent, hoc universis medicorum senatus imperat, hoc quotidiana docet experientia. E vero cecinit nebulosus Satyricus *Elleborum frustra, cum jam cutis egra tumebit* Poscentes videas: *VENIENTI occurrite morbo.* Aristoteles scito: *Principium rei cuiusque maximum est, quippe quod rei dimidium sit.* Num quis equitandi artem calleat, hoc ipso scitur principio cum equum conscendit. Vix ullus est hostis tam potens, cui principio non possit obfisti. Ergo antequam rotas vires colligat, invadendus & dissipandus est. Ad mores hoc transferens Hieronymus: *Dum, inquit, parvus est hostis, interfice, ut nequitia elidatur in semine.*

Si puerulus in ludo litteratio Alphabetarum & prima litterarum elementa discat, dicarque A. proximum est, ut dicat etiam B. & C. & D. indeque ad reliquos Alphabeti characteres transeat. Qui Saranæ ludimagistro versutissimo pronuntiavit A. qui dixerit *Admitto* hanc cogitationem. Hic nondum quidem totam combibit malitiam, sed cras, aut perentide alterave hebdomade alterum sequetur elementum, dicereque hic discipulus B. *Blandior* huic cogitationi. Proximum est, ut audiat & C. *Confero* huic cogitationi. Neque hic subsistet, sed à C. ad D. progredietur, & quod ausus est *Cogitare*, non verebitur *Dicere*. Brevi transibit ad E. & *Exempla*, quæ verbis, quæ gestibus perniciose edet. Prioribus elementis conjunctum hæret F. *Quod Cogitare*, quod *Dicere*, quod gestibus Exhibere non erubescimus, id demum nec *Facere* verecundamur. Hi progressus sunt in scholâ cacodæmonis. Ita satanas suos crudit discipulos. Nec enim feriat hic magister, dum sui totum calcant Alphabetum.

Beatus ergo qui tenebit & allidet parvulos suos ad petram, *Perfæ ac Medi Cyro* militantes cum vastarent Babylonem, infantes alliserunt ad parietes. Hinc fortunatus & felix Cyrus, qui expugnata Babylone factus est monarcha celeberrimus, aliis ad parietem parvulis, ne ulla impiæ stirpis remaneret posteritas. Augustinus, Hieronymus, Hilarius: sic, ajunt, initia tentationum ad petram Christum allidenda. Beatus, qui tentationem eliminat, antequam increfcant.

Suadet celestis sponfus: *Capite nobis vulpes parvulas, quæ demolimur vineas.* Vulpes vult capi antequam adolefcant, ne fructus optimos carpant, & vineas suffodiunt. Origeni vulpeculæ sunt cogitationes pravae, quæ in ortu

in ortu sui sunt opprimenda. Hoc enim divinus spiritus jubet fieri, vulpeculas seu cogitationes, antequam invalescant, exterminandas: ita mala plurima caveri posse. Quod si crescere permittantur & liberè vagari, mens humana fiet fovea vulpina, pestimarum cogitationum specus horrenda, scelerum Lerna.

Principiis obstandum, & affectibus incipientibus resistendum. Prudentissimè monens Cordubensis Philosophus: Non obtinebis, inquit, ut desinat, si incipere permiseris. Imbecillus est primò omnis affectus, deinde ipse se concitat, & vires, dum procedit, parat: excluditur facilius, quàm expellitur. Ergo intractantibus resistamus, quia facilius, ut dixi, non recipiuntur, quàm exeunt. Idem de Irâ eximie differens: Facilius est, inquit, excludere perniciosa quàm regere, & non admittere, quàm admissa moderari: nam cum se in possessione possiderunt, potentiora rectorum sunt, nec recidi se minuire patiuntur. Deinde ratio ipsa, cui frenâ traduntur, tandem potens est, quamvis diducta est ab affectibus: si miscuit se illis, & inquinavit, non potest continere, quos submovere potuisset. Commota enim semel & concussa mens ei seruit, à quo impellitur. Quorundam rerum initia in nostrâ potestate sunt: ulteriora nos supra vi rapiunt, nec regressum relinquunt. Vt in præceptis datus corporibus nullum sui arbitrium est, nec resistere morarive dejecta poterunt, sed consilium omne & potentiam negotiabilis precipitatio abscedit, & non licet eis non pervenire quod non irreluctasset: ita animus si in iram, amorem, aliosque se projectit affectus, non permittitur reprimere impetum; rapiat illum oportet, & ad inimum agat suum pondus, & vitiorum natura proclivis. Optimum est primum irritamentum irâ protinus spernere, ipsiq; repugnare seminibus, & dare operam, ne incidamus in iram; nam si cœperit ferre transversos, difficilis ad salutem recusus est. Quomam nihil rationis est, ubi semel affectus indutus est, jâque illi aliquid voluntate nostrâ datum est. Faciet de cetero, quantum volet, non quantum permisisset. In primis, inquam, sinibus hostis arcendus est. Non cum intravit, & portis se intulit, modum à captivis non accipit.

§. II.

Q Vanti sunt, qui de seipsis dicant: Non possum me continere ac vincere, hoc pati, hoc sustinere, his carere non possum, ad istud adigere me nequeo. Hic quaestio sit: Num iste mentitur an non? num ei credendum. Utrumque de illo non malè dixeris, & mentiri eum, & non mentiri. Non sanè mentitur eo nomine: qui tentationibus cedit & obsequitur, seipsum ita involvit, eoque vitiositatis delabitur, ut difficillimè vires recuperare animùmque ad meliora possit flectere. Ita aliquid ægerimè posse, est pene omnino nō posse. Mendacii tamen hunc hominem non absolvimus, quia continere se ac vincere posset, si serid ac robustè veller, si vires intenderet; at ille languet, & mavult vinci quàm pugnare. Hinc ista frigidissimæ illius voces. Non possum his abstinere, non possum. Unde, obsecro, hic homo tam impotens sui? Initio tentationis torpuit, principiis non obstitit. Cùm incendium imbecillius potuisset compescere, neglexit; jam validum & in omnes partes effusum vix sopiet amplius. Qui primo tempore, ait, Eusebius Emissenus, non cœperit velle resistere, incipiet sequenti nec velle nec posse.

Machabæus princeps Ionathas, audivit quoniam regressi sunt principes Demetrii cum exercitu multo supra quàm prius pugnare adversus eum: & exiit ab Hierusalem, & occurrit eis in Amathite regione; non enim dederat eis spatium, ut ingrederentur regionem ejus. Prudenter sanè & ad eruditæ militiæ leges, obvium se dedit hosti extra suos fines; ita cùm satanas cum copiis egrediret te invasurus, occurrere illi, ne regionem tuam, cor tuum ingrederetur armatus; ubi enim fixerit pedem unum, ibi mox figet & alterum. Beatus Franciscus Assisias dicitare solitus est; diabolus à nobis filium tanquam modò petit, ex eo funem nauticum textit, quo nos vinciat; nactus digitum,

brevi & manum totam impetrabit; si clavum unicum obtineat, propediem & clathros habebit, quibus suum claudat captivum; si vel pilum malæ cogitationis unicum acquirat, continuo totas pelles cogitationum pestifimarum explicabit. Pene jam opem reportavit victoriam dæmon, si quem ita demulceat, ut iis injectam cogitationem fœdam non excutiat, brevi in hominis iam desidioli animam totus libidinum exercitus sese infundet. Ergo principiis obsta; dæcations vita, & vicisti tentatoris insultus.

Hæc sedulo monens Chrysostomus: Periculosum certe, ait, periculosum, inquam, est, perniciosissimis vis passionibus locum concedere: quare oportet omni pacto rejicere ingressum ipsarum, atque repellere. Nam si comprehenderit animam atque superaverint, tunc sicut ignis ingentem ac siccam nactus materiam, maximam solent flammam accendere. Quare rogo atque oro omnia faciamus, ut quasi macerâ excludamus à nobis harum ingressum. Nullus igitur seipolâ se illa ratione consoletur, quâ universa protervitas in animam inducitur: illâ, inquam, ratione nullis utatur: dicens, quid hoc est, aut illud? mille certè hinc mala oriuntur. Veterator enim malorum diabolus cum sit, magnâ malitiâ, militâ operâ, ingenti studio, condescensioneque nonnullâ ad perditionem hominum utitur. A miris enim plerumque incipit, quod intueri hoc modo licet. Studebat in Pythonisse nugis ac deliramenta Saul regem detrudere, sed id si ab initio suscipisset, mentem ille non adhibuisset: quo modo enim illud fecisset, qui Pythonissas expellebat? Propterea sensim & paulatim ipsum inducit. Nam quoniam Samuël non obtemperavit, & holocausta illo absente offerri preparavit, accusatus, ait, necessitas hostium facta est major. Dumque flere oportuisset, quasi nihil mali fecisset, letabatur. Iussit rursus nonnulla de Appalechitis Deus, ea quoque transgressus fuit: hinc adversus David illum insanivit, ac sic paulatim atque paulatim labens non stetit, quousque ad ipsum perditionis bratibrum seipsum immisit. Similiter etiam de Cain factum esse videmus. Non enim confestim eadem fratris illi suggestit, ne magnitudine rei commotus tam sceleratum facinus abominaretur: sed prius persuasit deteriora offerre, nullo esse id dicens peccatum: deinde invidia veneno succendit, nihil etiam hinc mali secuturum persuadendo: ita sensim in eum illapsus, ad eadem fratris, & ad negationem sceleris impulit; nec prius cessavit, quàm malorum omnium verticem imposuisset. Repellenda igitur malorum initia sunt. Nam etiam si ad majora prima non progredientur peccata, non esset tamen negligendum: nunc verò per istam incuriam gradatim semper ascendunt. Quapropter omni studio atque operâ funditus principia peccatorum sunt evertenda: non enim vim delicti solum consideres, nec quia parvum sit, cogites: sed illud precipue tene, quia si radicem non evulseris, magnum inde peccatum succrescet.

§. III.

I Scariotes Christi proditor in illam scelerum voraginem nunquam jussit præceptis, & principiis obstitisset, & aliquid è Domini sui ærariolo sublegere non minutum censuisset. Diabolo igitur non clavus, non filum, non pilus unicus est concedendus. Alioqui callidissimus artifex è clavo totos clathros, è filo rudentem, è pilo totas pelles conficit. Idcirco Gregorius Magnus sollicitudine paternâ commonens: Si tentationi in corde nascenti, ait, festinè non resistitur, hac eadem, quâ nutritur, morâ roboratur. Neque enim culpa ad opus prodire permittitur, si intrus ubi nascitur, extinguitur.

Hugo Victorinus de occasionibus cautè declinatis: Devitent igitur, inquit, bivium Thamaris, solarium Bethabæ, thalamum Amnonis.

Narrant, Pachomio cacodæmonem sese spectandum objecisse, cui vir sanctus graviter opprobriavit, quod homines, à quibus læsus non sit, diu noctûque improbissimè infestet. Cui genius infelix: Nos, inquit, pulsamus ad fore; dare aditum, aut negare, penes vos est.

Hoc lo qui injectam cogitationem fœdam nō excutit à dæmone victus est.

Chrysost. tom. 2. in c. 27. Matt. homil. 87. mibi p. 603. & seq.

Naturam, consideres, nec quia parvum sit, cogites: sed illud precipue tene, quia si radicem non evulseris, magnum inde peccatum succrescet.

Nihil diabolo concedendum.

Greg. tom. 2. l. 22. moral. cap. 7. mibi pag. 792.

Hugo lib. 2. de clausuro anima.

est. Aperitis, & hospites admittitis? nos promptissime in parulis involamus aedes, mox ignes struimus, & imaginationem occupamus, inde facillimum est cæcam voluntatem totumque hominem expugnare. Quod si resistitis & mox iniço prohibetis ingressu, nos victi sumus, & veluti fumus evascescimus. Hæc mendacifugulus verissime. Hunc igitur avernalém colubrum arce vel à primâ janua, & cordis tui domicilium non vene-

August. 10. 8. nabit. Quod Augustinus ex imiæ capitis & calcanei observatione vigili declarans: A Deo, inquit, quid dictum est in psal. 48. circa med. mibi p. 182. serpenti? Ipsa tuum observabit caput, & tu ejus observabis calcaneum. Diabolus calcaneum tuum observat, quando labaris, ut deiciat te. Ille observat calcaneum tuum, tu observa caput illius. Quod est caput illius? initium mala suggestionis illius. Quando incipit mala suggerere, tunc repelle antequam surgat delectatio, & sequatur consensio, & tunc vitabis caput ejus, & non apprehendet ille calcaneum tuum.

Initium mala suggestionis est caput diaboli.

Nolite locum dare diabolo. Non clavum, non filum, non pilum scaicum à nobis impetret hic alastor. Principii obita, & tua est victoria. Ab eodem eruditissimo calamo prioribus affinia sunt ista: O Christiane, caput

August. 10. 8. in serpens observa. Quod est caput serpentis? prima peccati suggestio. Venit ista in mentem, nescio, quid illicitum, noli ibi tenere mentem tuam, noli consentire. Hoc, quod venit in mentem, caput serpentis est: caput calca, & evades ceteros motus.

Matth. 1. 16. Sed lucrum, ait, magnum suggestit. Quid prodest homini, si mundum univerfium lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiarur? Pereat mundi lucrum, ne fiat anima damnata. Hæc dicens observasti caput serpentis, & calcasti.

CAPUT III.

Tertius resistendi modus,

ORARE.

8. Quædam modum diabolus non paucos fallit sub larvâ rigide castigationis, ita multo plures decipit sub velo debite moderationis. Hinc isti abstinentias, jejunia, famem, & quidquid inimicum est corpori & grave, à se jubent facessere: illi excessu, hi defectu peccant; nimium illi, isti nimis parum faciunt.

9. Multos valde credulos sortilegiis, auguriis, omniis capit, innumeros superstitionibus irretit. **10.** Quosdam conscientie pavoribus & latentis piaculi suspicionibus atque scrupulis exterrit. **11.** His longè plures nimis conscientie laxamentis seducit, hinc illis sunt omnia protinus alba. **12.** Quosdam in ageritudines, perturbationes, fluctus æstusque sollicitudinum iis fraudibus perducit, ut omnem animum pæne despoſcant. Uti enim peccatum committendum extenuat, & levissimum esse persuadet, ita commissum ingravat, & immensi ponderis montem nullis viribus amolendum monstrat. Hinc & hinc fallacissimus. **13.** Tam vafèr profectò & ingeniosus est artifex, ut non superbiâ tantum & elatione, sed humilitate ipsa & submissione in-

14. Diabolus tentator fila trahit subtilissima, & pæne oculos fallentia. Hinc iis involuit innumeros, qui pæne prius se victos sentiunt, quàm oppugnatos. Ergo resistite diabolo, & fugiet à vobis. Primum resistendi modum diximus, Vigilare; alterum, Principii obſtare; jam assignaturi tertium, Deum orare.

Ecclesi. 1. 19. vers. 23. Est enim qui nequiter humiliat se. Voce, gestu, veste, corporis flexu ad omnium se genua submittit, seipsum coram aliis reprehendit; si quis alius ei eadem objiceret, liberali dextrâ colaphum rependeret.

Decimum quartum. Jacobi. 4. vers. 7. 3. Contra tentiones munimenta, Deum orare.

Issaus David tam ante, quàm post purpuram acceptam tentationibus gravissimis fuit infestatus. At ille primum, ac summum, & pæne unicum ab Oratione præsidium sibi parans: Oculi mei, ait, semper ad Dominum,

A quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos. Dilucidissime Christus, qui suos ad orationem hoc ipso nomine ex- pergefaciens: Vigilare, inquit, & orate, ut non intretis in tentationem. O mei Apostoli, quàm non sentitis tentationem velut adhuc remotam. Est vicinissima: idecirco vigilate & orate; principii obſtite. In eum finem præscripsit singularem precandi formulam: Et ne nos inducas in tentationem. Tentari nos refugimus, sed deprecamur vinci. Non igitur cessadum ab oratione unquam: Quoniam, beato Lucâ teste, oportet semper orare, & non desistere. Non solum ob assiduas miseriae Mundi, sed etiam ob continuas tentationes diaboli.

Mirum, ter mirum, regem Hebræum ita precari solitum: Averte oculos meos, ne videant vanitatem. Quid opus his precibus, aut magno molimine? Tu ipse, mi domine rex, tuos oculos claude (quid enim facilius?) & rem factam habes. En regem & vatem, virum virtutibus ornatissimum, qui tamen nihilominus roget: Domine averte, vela, & claude oculos meos. Nos enim tam debiles sumus ac desides, diabolus tam impiger & attentus, tentatio tam pellax & blanda est, ut divinum è caelo subsidium assidue nobis sit petendum. Hæc in te circumspèctus ac vigilans rex David vociferatur contentissime: Domine Deus meus in te speravi, saluum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me. Quinam isti tuo persequentes? Num homines tantum? Neutiquam, sed satanas & omne illius facellitium. Nam addit Palætes: Ne quando rapiat ut leo animam meam, dum non est, qui redimat, neque qui saluum faciat. Si, ô Deus, me deseras, nemo est, qui ab interitu me servet. Quod David in tentationibus repellendis fecit, hoc fecerunt, & etiamnum faciunt omnes, quibus sua salus est cordi. Vigilant, & orant. Qui vigilat, & non orat, perinde agit ut miles, qui quidem in excubiis stat, sed inermis sine tormento aëno, sine pulvere nitrato. Ergo vigilate, & orate.

Cùm ad Josaphatum regem infaustissimus rumor Josaphat deferretur? Venit contra te multitudo magna de his locis, qua trans mare sunt, & de Syria. Josaphat autem timore perterritus, totum se contulit ad rogandum Dominum, & prædicavit jejunium in universo Iudæa. Congregatisque est Iudas ad deprecandum Dominum; sed & omnes de urbibus suis venerunt ad obsecrandum eum. Rex optimus se viribus imparem confessus publicè: In nobis quidem, inquit, non est tanta fortitudo, ut posimus huic multitudinî resistere, qua irruit super nos. Sed cùm ignoremus, quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.

Deus utique præsentissimus est, eum tamen humana incuria veluti absentem transit. Contingit non raro, ut hoc ipsum aliquis quærat, quod oculis expolitum, quod manu versat, sed illud ideo non cernit, aut quia sæcutit, aut quia remotum credit: ita nos planè Deo undequaque cingimur; quocunque enim moveamur, in Deo stamus, sedemus, ambulamus, jacemus, à nemine præsentissimo, velut piscis aquâ, circumdati; dum tamen non oramus, Deum non tantum non cernimus, sed nec præsentem advertimus, cùm autem oramus, ad Deum nobis præsentissimum cor veritimus. Atque hoc est oculos dirigere ad Deum, quod in omni tentatione sit primum.

D Deus utique præsentissimus est, eum tamen humana incuria veluti absentem transit. Contingit non raro, ut hoc ipsum aliquis quærat, quod oculis expolitum, quod manu versat, sed illud ideo non cernit, aut quia sæcutit, aut quia remotum credit: ita nos planè Deo undequaque cingimur; quocunque enim moveamur, in Deo stamus, sedemus, ambulamus, jacemus, à nemine præsentissimo, velut piscis aquâ, circumdati; dum tamen non oramus, Deum non tantum non cernimus, sed nec præsentem advertimus, cùm autem oramus, ad Deum nobis præsentissimum cor veritimus. Atque hoc est oculos dirigere ad Deum, quod in omni tentatione sit primum.

S. I. I.

Quid, obsecro, Christus in solitudine diebus quadraginta toridèmq; noctibus actionis habuit? Fuisse cum bestiis asserit Marcus; * An cum illis animi Christi causâ, temporis fallendi causâ lusit? Num manibus in contra-tensionem conjectis ex toto feriatuſ est? Non dubium quin omnis illius temporis partem maximam tranſegerit precando. Perinde si dixisset: Ad tentationem, & ad pugnam me parò, non quòd ego hoc paratò egam, sed ut rarem vobis